

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՈՒՐ Է ԱՍՏՈՒԱԾ ՔՈ

«Եւ ասէին ցիս զօրհանապազ թէ ո՛ւր է Աստուած քո»:

«Ու անոնք միշտ ինծի կ'ըսէին թէ ո՛ւր է քու Աստուածդ»: (Սաղմոս ԽԲ:3)

Կեանքի սկզբնաւորութենէն մինչև այսօր այս հարցումը յաճախ զբաղեցուցած է մարդ արարածին միտքը: Քաղաքակրթութեան արշալոյսին հետ իսկ մարդկութիւնը միշտ իր սիրտին մէջ ունեցած է անհունէն եկող ձայն մը կամ առնուազն խօսք մը լսելու այս յամառ տենչը:

Հակառակ անոր որ ներկայիս կը գտնուինք հազարադմուկ աշխարհի մը մէջ, սակայն միևնոյն ատեն կ'ապրինք ահազու լռութեամբ տիեզերքի մը մէջ: Ու բնականաբար կը տարուինք մենք մեզի հարց տալու. «Եթէ կայ Աստուած մը, հապա ինչո՞ւ չիօսիր մեզի որպէսզի ամբողջ մարդկութիւնը լսէր իր ձայնը ու միանգամըմիշտ ցրէր կասկածի մշուշը իր միտքէն և հոգիէն»: Անշուշտ ո՛չ միայն անհաւատներ, նոյնիսկ երբեմն իրաւ հաւատացեալներ ըրած են այս հարցումը: Ու Մեծ Պահոց այս շրջանին որքա՞ն պատշաճ կը հնչեն սրբազան Սաղմոսերգուին խօսքերը, «Ո՛ւր է Աստուած քո»:

Կարելի է շատ հեշտութեամբ մի քանի պատճառներ տալ թէ ինչո՞ւ ցանկալի պիտի ըլլար Աստուծոյ մեզի խօսիլը, որպէսզի կարենայինք զինք լսել: Նախ և առաջ, և ամենակարևորը, այլևս վստահ պիտի ըլլայինք Անոր գոյութեան, թէ Աստուած կայ, քանի այն գաղափարը թէ միակ ձայնը զոր կը լսենք մեր ձայնին արձագանգն է՝ ինքնին սպառնալիքով ու սարսափով կը լեցնէ մեր սիրտերը, և բնականաբար կը տարուինք մտածելու թէ իրապէս մէկը չկայ Հոն՝ անհունին մէջ: Ու կը շարունակենք հարց տալ, «Արդեօք մէկը կա՞յ Հոն», և կամ մենք մեզի կ'ըսենք, «Եթէ միայն կարելի ըլլար լսել իր ձայնը, այն ատեն բոլոր մեր կասկածները պիտի փարատէին ...»:

Յաճախ մենք կրնանք գտնուիլ այնպիսի կացութեան մը առաջ, երբ կը խորհինք թէ պարզապէս գաղափարը որ Աստուած Հոն է՝ մեզի հոգեկան մեծ զոհացում կրնայ պատճառել. բայց տխուր և մերկ իրականութիւնը այն է՝ որ Աստուած բարձրաձայն չիօսիր մեզի: Ու միւս կողմէն սակայն պէտք է ընդունիլ որ խորին խորհուրդ մը կայ այս լռութեան մէջ, և թէ երբեմն կեանքի խորհուրդները իրենց մէջ կը պարունակեն անիմանալի ու անբացատրելի բարեսցակամութիւն մը. եթէ կարող ենք ընդունիլ այսքանը, ուրեմն կրնանք ընդունիլ նաև որ Աստուծոյ լռութեանը մէջ ալ կայ բարիք մը:

Օրինակի համար, վարկեան մը մտածենք անստուգութեան մասին, ու միւս կողմէն ալ թէ ի՞նչ ահռելի բան է ստոյգ, վստահ ըլլալը ամէն բանի մէջ: Թէ որքա՞ն անտանելի են ինքնավստահ մարդիկ. անոնք՝ որոնք կը կարծեն թէ ամէն ինչ ապահոված են: Մարդկային բոլոր անմարսելի յատկութիւնները՝ նման անգթութեան, ապերախտութեան, ամբարտաւանութեան, անհանդուրժողութեան և կեղծաւորութեան, ծնունդ են ամբողջական կամ կարծեցեալ կատարեալ

ինքնավստահութեան: Միշտ յիշելու ենք որ պատմութեան ամենամուծ էջերը գրուած են մարդոց մասին՝ որոնք այնքան ստոյգ էին թէ վերջին խօսքը կը պատկանէր իրենց, և թէ իրենք միայն ունէին պատասխանները մեր տուայտանքներուն, մեր առօրեայ տաղտուկներուն և մտահոգութիւններուն: Ու այդ անհատները պատրաստ էին դիմելու ամէն միջոցի, պարզապէս իրենց տեսակէտներն ու գաղափարները պարտադրելու ուրիշներուն:

Մարդկային հոգին, սիրելի եղբայրներ և քոյրեր, յաճախ պէտք ունի կասկածի, և ինչու չէ երբեմն վախի գրգիռին, որպէսզի զայն մղէ ստեղծագործ հաւատքի: Պօղոս Առաքեալ կը յատկացնէ պատկերը մեզի համար երբ կ'ըսէ. «Մենք կը փրկուինք յոյսով, սակայն ստոյգ յոյսը ինքնին արդէն յոյս չէ, և հաւատքը որ կ'ապրի միայն աչքերով՝ հաւատք չէ»: Եթէ մենք ամէն անգամ մեր աղօթքներուն և հարցումներուն վերջնական ու ստոյգ պատասխան մը առնէինք, վստահ եղէք որ շուտով պիտի կորսնցնէինք մեր հոգիներուն յատուկ այն փխրուն և նուրբ յատկութիւնը, որ զանոնք կ'ընէ զօրաւոր և ստեղծագործ: Հաւատալ Աստուծոյ՝ հակառակ իր լուծեան, հաւատացեալէն կը պահանջէ հերոսական ճիգ և կրանիթեայ հաւատք, և այս երկուքը արդէն նախապայմանն են զօրաւոր և հոգեկան նկարագրի տէր մարդուն:

Վայրկեան մը երեակայեցէ՛ք, եթէ Աստուած պատասխանէր մեր բոլոր աղօթքներուն և խնդրանքներուն, այն ատեն մեր ուղեղներն ու միտքերը պիտի չնշահեղձ դառնային, քանի այլևս գիտեն թէ ինչ պիտի աւնկալեն կամ ինչ պիտի պատահի: Հետեա՞նք. այդ պարագային մեր հոգեկան ձեռնբռնէցութիւնը վերջ պիտի գտնէր և այդպէսով կորսնցուցած պիտի ըլլայինք մեր կեանքի մեծագոյն երկու յատկութիւնները, ՀԱՒԱՏՔԻՆ և ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆը: Յետոյ, պատասխան մը՝ տրուած սովորական բառերով, կրնայ չըլլալ մեր աւնկալած պատասխանը, կամ չգոհացնել մարդկային մեր ազատ բնութիւնները: Բոլորս գիտենք թէ կան որոշ քնքոյշ և գոգոտիկ զգացումներ զորս մարդկօրէն չենք կրնար կատարելապէս, հարկ եղածին նման արտայայտել, ինչպէս ՍԷՐ, ՆՈՒԻՐՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆ, ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ և ԵՐԱՆՏԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ:

Սինա լեռան բարձունքին լսուած ձայնը եկաւ փաստելու թէ լուկ ձայն մը մեզի՝ մարդոց համար բաւարար չէր: Այդ ձայնը կրնար օրէնքի, պատուիրաններու տախտակ մը տալ, բայց չնորհք չէր կրնար բաշխել, որովհետեւ Աստուածային չնորհք մարդու սրտին մէջ կը մտնէ ուրիշ ճամբով: Ձայնէն բացի կան ուրիշ, աւելի լաւ միջոցներ, մարդկային աւանջը ամենակատարելագործուած և վերջնական լսելու միջոցը չէ, ատոր համար ալ ըսուած է. «Գեղեցկութիւնը կը փափայ լսող սրտին. սէրը չի պոռար, և մտքի յափշտակութիւնն ալ լուռ կը մնայ»:

Հայր Աստուած մարդկային սրտին կը խօսի ո՛չ միայն երկինքէն եկող բառերու կոյտով մը, այլ ուրիշ միջոցներով եւս.

– Ան մեզի տուած է խաղաղութիւն մը, որ վեր է մարդկային ըմբռնողութենէն և հասկացողութենէն.

– Ան մեզի տուած է Նախախնամութիւնը՝ հոգալու մեր բոլոր կարիքները.

– Ան մեզի տուած է ոյժը վերանորոգումի, որ կու գայ միայն անոնց՝ որոնք կը հաւատան և կը վստահին Աստուծոյ.

– Ու վերջապէս, Ան մեզի կը ներշնչէ ստուգութիւն մը, որ կու գայ անոնց՝ որոնք գիտեն ըսել, «Տէրը իմ հովիւս է»:

Ստոյգ ըլլալու հիմը, սիրելի հաւատացեալներ, կ'ապրի մեր հաւատքին մէջ, միակ բանը որ պէտք է խօսի մեզի: Բառեր կարևոր չեն, այլ ապրող ու շնչող հաւատք, նման այն զոյգերուն՝ որոնք կ'ապրին միասին ու կը սիրեն իրար, և յաճախ խօսիլը կը նկատեն անկարևոր, որովհետև երբեմն նայուածք մը, ժպիտ մը և ձեռքի սեղմում մը աւելի շատ բան կ'ըսեն քան որևէ խօսք: Աստուծոյ խօսքը մեր սիրտերէն ներս կրնայ թափանցել միայն այն ատեն երբ մենք հաղորդակից ենք իր Սուրբ Հոգիին: Քրիստոս ըսաւ. «Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ բաժակ մը սառը ջուր սիրով տրուած, յաճախ աւելի կը գնահատուի», որովհետև այդ արարքը այնքա՜ն գորով և սէր կը բովանդակէ ու կ'արտացոլացնէ, որ բարերարուողին կեանքը կը հարստանայ ու այդ արարքը կը դառնայ միջոց մը որ Աստուծոյ Հոգին մտնէ այդ անձերուն մէջ ու այդպէսով խօսի անոնց:

Հո՞ն ուր սէրը կը խօսի, Աստուած կը խօսի: Աստուծոյ Հոգին միշտ կը փորձէ խօսիլ, կապի մէջ մտնել մարդկութեան հետ, իւրաքանչիւր անհատի, սրտի և կացութեան հետ: Հայր Աստուած միշտ կը փորձէ դաշիկ մեր հոգիներուն և միտքերուն իր Միածին Որդւոյն՝ Քրիստոսի սիրոյն ընդմէջէն: Հետևաբար սիրելի հաւատացեալներ, Մեծ Պահոց քառասնօրեայ այս շրջանը թող խլթան մը ըլլայ մեզմէ իւրաքանչիւրին, որ բանանք ականջները մեր հոգիներուն, լսելու համար երկնային կոչը՝ որ մեզ կը հրաւիրէ այժմ և միշտ դառնալու որդիները սիրոյն և լոյսին Նորա, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՆՈՒՐՀԱՆ ԱՐՔ.